

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci **žalobkyně: Y. V.,** zastoupené Mgr. Veronikou Moudrou, advokátkou se sídlem Praha 6, Ke Džbánu 566/2, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, Praha 7, Nad Štolou 3**, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 1. 2004 č. j. 30 Az 101/2003 – 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 29. 1. 2004 č. j. 30 Az 101/2003-25 zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále i „stěžovatelka“) proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 5. 5. 2003 č. j. OAM-2234/AŘ-2002, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 8. 10. 2001 č. j. OAM-3503/VL-10-PH-2000 o neudělení azylu dle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a o existenci překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, a zamítnut rozklad podaný žalobkyní.V odůvodnění rozsudku krajský soud mimo jiné uvedl, že v přezkoumávané věci nebyly prokázány skutečnosti k udělení azylu dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Z důkazů obsažených ve správním spise, zejména pak z pohovoru se žalobkyní jednoznačně vyplývá, že nebyla pronásledována pro žádný ze zákonných důvodů. V souvislosti s tím správní orgán 1. stupně a následně i odvolací orgán v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně zhodnotily situaci v Kyrgyzské republice týkající se stavu dodržování lidských práv a nebyla potvrzena v této zemi diskriminace rusky mluvící menšiny, ani diskriminace náboženských menšin včetně křesťanství. Nebylo prokázáno, že by orgány státní moci takové typy diskriminace podporovaly, z podkladů pro rozhodnutí lze dovodit, že v Kyrgyzské republice fungují mechanismy umožňující účinnou ochranu lidských práv jedince, a to na takové úrovni, kterou je možno označit za dostatečnou i z pohledu mezinárodních standardů. Bez povšimnutí

krajského soudu nezůstal také fakt, že žalobkyně důvody odchodu z vlasti stále rozšiřovala, když původně tento krok zdůvodňovala pouze nemožností řádného studia, další její tvrzení, zejména ta učiněná až v rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, se tak jeví účelovými. Krajský soud nemohl rovněž přehlédnout, že žalobkyně nepodala žádost o udělení azylu v době bezprostředně následující po vstupu na území České republiky, ale až s poměrně značným časovým odstupem, což svědčí spíše o snaze žalobkyně legalizovat svůj pobyt.

Proti citovanému rozsudku krajského soudu podala žalobkyně včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen "s. ř. s."). Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že správní orgán I. stupně neuvěřil tvrzení zákonného zástupce stěžovatelky, který poukazoval na nesnášenlivost občanů kyrgyzské národnosti vůči občanům národnosti ruské, která vyústila v útoky a napadání a v rozdílném přístupu k léčení stěžovatelky, a to s poukazem na to, že tvrzení všech členů rodiny žádajících o azyl jsou totožná a tudíž smyšlená. Je přece pochopitelné, že všichni členové rodiny museli nutně sdělovat stejné události, neboť rodina žijící pospolu musí nutně prožívat tentýž děj a je pravděpodobné, že zážitky jednotlivých členů rodiny budou stejné. Stěžovatelka míní, že azylové řízení všech členů rodiny mělo být posuzováno z hlediska celku a nikoliv každé samostatně. Nezletilý člen rodiny - stěžovatelka přece musela vycestovat s ostatními členy rodiny, neboť zřejmě neměla na výběr. Rozhodnutí rodiny, kterým chce zamezit účasti syna v ozbrojeném konfliktu, tak bylo dostatečným důvodem k odchodu ze země. Správní orgán I. stupně případ stěžovatelky z tohoto hlediska neposuzoval, proto je jeho postup vadný a ve svém důsledku nezákonný. Stěžovatelka dále poukazuje na to, že správní orgán I. stupně se v rozhodnutí nevypořádal s důkazy, které sám pro účely správního řízení shromáždil. Jedná se o zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států o dodržování lidských práv v zemi původu stěžovatelky v letech 1999 a 2000, v nichž je potvrzeno, že pobyt na území Kyrgyzstánu je obecně nebezpečný zvláště pro ženy, neboť tyto jsou násilím unášeny a zneužívány k prostituci. Stát proti tomu nemá odpovídající účinné zbraně, a proto tuto situaci ignoruje a tak vlastně i trpí. Zprávy dále potvrzují skutečnost, že občané kyrgyzské národnosti mají prioritní postavení a výhody oproti občanům jiné národnosti. Stěžovatelka se domnívá, že chování třetích osob vůči ní popisovaná v rámci azylového řízení a situace v Kyrgyzstánu jako taková odůvodňují pocit ohrožení stěžovatelčina zdraví a života, a tudíž uplatnění § 12 písm. b) zákona o azylu ve spojení § 2 odst. 5 téhož zákona. Skutková podstata, z níž správní orgán I. stupně vycházel, nemá oporu ve spise. Stěžovatelka již v řízení u krajského soudu poukazovala na to, že správní orgán I. stupně se nevypořádal se všemi důkazy, a že jeho postup byl nezákonný, což krajský soud neshledal. Proto má stěžovatelka za to, že rozsudek soudu je nepřezkoumatelný, neboť rozpor mezi spisem a výsledky řízení způsobuje vadu v řízení a taková vada mohla mít na za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatelka žádá o přiznaní odkladného účinku kasační stížnosti, neboť je studentkou čtyřletého S. o. U. o. a ř. v R. n. K. a ráda by studium na této škole dokončila.Výkon napadeného rozsudku by pro ni znamenal nenahraditelnou újmu. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkázal na správní spis. Dle názoru žalovaného neuvádí stěžovatelka nic, co by dokazovalo nedůvodnost nebo protiprávnost předmětných rozhodnutí. Legalizaci pobytu za účelem studia může stěžovatelka řešit pomocí zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění. Správní orgán navrhl kasační stížnost zamítnout a nepřiznat jí odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala (prostřednictvím svého zákonného zástupce) návrh na zahájení správního řízení o udělení azylu dne 15. 12. 2000. V návrhu uvedla jako důvod žádosti o azyl skutečnost, že v Kyrgyzstánu není možnost se vzdělávat, protože ze školy odcházejí učitelé. Z tohoto důvodu se svou rodinou odjela. Od března roku 2000 pobývá v České republice, která je pro ni cílovým státem, chce zde studovat. V pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 2. 3. 2001 stěžovatelka podrobněji vylíčila problémy, které měla se studiem ve vlasti, zejména uvedla, že ve škole nebyla klasifikována z osmi předmětů, protože nebyli učitelé, nemohla tak dále studovat. Stěžovatelka dále popsala své léčení v nemocnici, kdy s ní jako osobou ruské národnosti mělo být zacházeno hůře než s pacienty kyrgyzské národnosti. Dále uvedla, že její rodiče se rozhodli odejít z vlasti jednak kvůli válce v Batkenské oblasti, protože měli strach o ni a jejího bratra, a rovněž pro obecnou nevraživost občanů kyrgyzské národnosti vůči občanům ruské národnosti. Stěžovatelka se v případě návratu do vlasti obávala toho, že ji tam nečeká žádná budoucnost. V rozkladu podaném proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně stěžovatelka setrvala na tom, že důvodem její žádosti o azyl je příslušnost k ruské národnosti, pro kterou je v Kyrgyzstánu pronásledována.

Součástí správního spisu jsou také části Zpráv o dodržování lidských práv za roky 1999 a 2000 v Kyrgyzstánu Ministerstva zahraničí Spojených států (dále jen „Zprávy o Kyrgyzstánu“).

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud zde považuje za vhodné předeslat, že není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda stěžovatelce měl či neměl být žalovaným azyl přiznán, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností z úřední povinnosti.

Kasační stížností stěžovatelka tvrdí důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá v oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatelka trvá na tom, že jí měl být udělen azyl dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť chování třetích osob vůči ní popisovaná v rámci azylového řízení a situace v Kyrgyzstánu jako taková odůvodňují pocit ohrožení jejího zdraví a života. Stěžovatelka vytýká správnímu orgánu I. stupně nedostatečně provedené dokazování. Nejvyšší správní soud předesílá, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru a ve spisu obsažený vede k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr přijatý rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující ke zjištění správného skutkového závěru. Uvedené vady řízení však v projednávané věci nebyly shledány.

Nejvyšší správní soud má za to, že v rámci správního řízení o udělení azylu provedly oba rozhodující orgány (žalovaný i správní orgán I. stupně) řádné dokazování, když si opatřily dostatek podkladů pro rozhodnutí, přičemž vycházely především z tvrzení stěžovatelky uváděných v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v pohovoru k důvodům návrhu a z informací obsažených ve Zprávách o Kyrgyzstánu. Na základě opatřených podkladů

zjistily správní orgány přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebraly v kontextu platné právní úpravy a dospěly k závěrům uvedeným v rozhodnutích. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Stěžovatelka v řízení o udělení azylu uváděla jako stěžejní důvody své žádosti o azyl problémy ve vlasti se studiem, což není důvod azylově relevantní, a pociťovanou diskriminaci pro svoji ruskou národnost. Uvedená skutečnost byla vyvrácena provedenými důkazy, a to především již citovanými Zprávami o Kyrgyzstánu, které neprokázaly diskriminaci obyvatel ruské národnosti. Je zřejmé, že stěžovatelka v řízení o udělení azylu neuvedla takovou skutečnost, která by objektivně nasvědčovala tomu, že by mohla mít odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, proto jí správní orgán I. stupně správně neudělil azyl dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně i rozhodnutí žalovaného dle názoru Nejvyššího správního soudu obsahují dostatečná odůvodnění, ve kterých je řádně popsán průběh řízení o udělení azylu, přehledně a jasně citovány provedené důkazy. Z obou odůvodnění je zřejmé, jakými úvahami byly správní orgány vedeny při hodnocení důkazů, na jejichž základě dospěly ke skutkovým zjištěním ve věci, a při použití právních předpisů, na jejichž základě bylo rozhodováno. Nejvyšší správní soud shrnuje, že skutková podstata, z níž správní orgán I. stupně a žalovaný v rozhodnutích vycházely, má oporu ve spisech, a krajský soud nikterak nepochybil, když napadené rozhodnutí žalovaného nezrušil, v řízení proto nebyla shledána vada ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti nesouhlasí s názorem správního orgánu I. stupně o tom, že tvrzení všech členů rodiny žádajících o azyl jsou totožná a tudíž smyšlená, zároveň namítá, že správní orgán I. stupně měl posuzovat azylové řízení všech členů její rodiny z hlediska celku. Nejvyšší správní soud konstatuje, že účastníkem azylového řízení vedeného pod č. j. OAM-3503/VL-10-PH-2000 byla pouze stěžovatelka jako žadatelka o azyl (ač zastoupena svým zákonným zástupcem) a ne ostatní členové její rodiny, kteří jako žadatelé o azyl byli účastníky samostatných azylových řízení. Správní orgán I. stupně v přezkoumávané věci rozhodoval o udělení azylu pouze stěžovatelce, tudíž vycházel zejména z jí uváděných tvrzení, která následně hodnotil. Tvrzení učiněná ostatními členy rodiny jako žadateli o azyl vzal správní orgán I. stupně v potaz jen jako jedno z možných hledisek posouzení žádosti stěžovatelky, tato tvrzení však nic nezměnila na zásadní skutečnosti, že stěžovatelkou v řízení uváděné důvody nelze označit za azylově relevantní. Nejvyšší správní soud nemá k uvedenému postupu žádné výhrady a na okraj podotýká, že azyl není právním institutem, který by bylo možno vnímat jako univerzální nástroj pro poskytnutí ochrany osobám v případě jakýchkoli problémů v zemi jejich původu, důvody azylu jsou striktně vymezeny zákonem a nemohou pokrývat jakékoliv porušení lidských práv.

Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Takovou novou skutečností je námitka stěžovatelky směřující proti posouzení Zpráv o Kyrgyzstánu správním orgánem I. stupně, když stěžovatelka z obsahu zpráv vyvozuje závěry odlišné. Jelikož citovaná námitka nebyla uplatněna v přezkumném řízení soudním v prvním stupni, ale teprve v kasační stížnosti podané po vydání napadeného rozsudku, nemůže se jí Nejvyšší správní soud zabývat.

Stěžovatelka v kasační stížnosti dále uvádí, že již u krajského soudu poukazovala na nedostatečné vypořádání se s důkazy ze strany správního orgánu I. stupně a nezákonnost jeho postupu. Jelikož krajský soud pochybení neshledal, má stěžovatelka za to, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro vadu řízení před soudem, kdy taková vada mohla

mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, a je dán důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud se domnívá, že krajský soud postupoval v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s., když přezkoumal rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně v mezích žalobních bodů, přičemž namítané obecně formulované porušení ustanovení správního řádu a rovněž bez bližší specifikace tvrzenou nezákonnost neshledal. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud se dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatelky, a že toto odůvodnění poskytuje dostatečnou skutkovou a právní oporu výroku rozsudku a bylo učiněno řádně a vyčerpávajícím způsobem. Nejvyšší správní soud tudíž nenahlíží na důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako na oprávněný, neboť nepovažuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro jeho nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, popřípadě zatížený jinou vadou řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. I když stěžovatelka formálně podřadila vytýkané vady pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., obsahově se jedná opětovně o vady spadající pod písm. b) citovaného ustanovení. Ani v tomto bodu však splnění důvodů kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatelka podala také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Jelikož stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. března 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu